

BESLUTSFÖRSLAG

Obligatoriskt skolval

Behandlas i förslag till Budget 2018

Kommunstyrelsen föreslår besluta:

Ärendet läggs till handlingarna.

171009

Datum

Malin Carlsson

Kommunalråd

Tillstyrkes

Alternativt förslag

2017-10-09

Datum

Annette Carlson

Kommunalråd

Samverkan Ja Nej   Kommentar:

Diarienummer: 2017/KS0577 611

Handläggare: Annette Antonsson, tfn 033-35 37 06

Datum/avdelningschef: 2017-10-03/Magnus Widén

Programområde: 3

§ 111

Dnr: 2017/GRN0158 010

Obligatoriskt skolval

Ett förslag till skrivelse om Obligatoriskt och aktivt skolval har tagits fram. Skrivelsen innehåller urvalsprinciper för skolplacering, villkor för skolval och skolplacering vid annan tidpunkt än skolvalet, information om hur beslut om skolplacering överklagas samt information om indelning av skolenheter.

Förslag och yrkanden

Per Carlsson (S) föreslår att presidiet för Grundskolenämndens får i uppdrag att ta fram en särskild skrivelse till Kommunstyrelsen gällande de ekonomiska konsekvenserna i och med införandet av obligatoriskt skolval. Ulf Sjösten (M). Andreas Exner (SD) instämmer med förslaget.

Beslut

Grundskolenämnden beslutar:

Ge presidiet för Grundskolenämndens i uppdrag att ta fram en särskild skrivelse till Kommunstyrelsen gällande de ekonomiska konsekvenserna i och med införandet av obligatoriskt skolval.

Godkänna upprättad skrivelse och översända densamma till Kommunstyrelsen.

Protokollsanteckning

De rödgröna partierna är motståndare till det obligatoriska skolvalet. De rödgröna tror inte att det obligatoriska skolvalet löser integrationsproblemen i skolan utan riskerar istället att förstärka dem. De oklara ekonomiska konsekvenserna i form av ökade kostnader för skolskjuts är också en källa till stor oro. Trots dessa ståndpunkter är vi förpliktigade att genomföra uppdraget från kommunfullmäktige.

Genom

Per Carlsson (S)

Ordförnade Grundskolenämnden

Justeringsdag: måndagen den 28 augusti klockan 09.00, Grundskoleförvaltningen,
Olovsholmsgatan 32, plan 4
Justeringen tillkännagiven på kommunens anslagstavla den 29 augusti 2017.

Vid protokollet

Emil Persson Torgerson
Protokollförare

Per Carlsson (S)
Ordförande

Andreas Exner (SD)
Justeringsperson

Rätt utdraget intygar:
Emil Persson Torgerson

Joakim Cannerfors
Chef Kvalitet och Utveckling

2017-08-22

Dnr 2017/GRN0158 010

Obligatoriskt skolval

Nämndens beslut

Grundskolenämnden godkänner upprättad skrivelse och översänder densamma till Kommunstyrelsen.

Ärendet

Urvalsprinciper för skolplacering

Allmänt

Enligt skollagen är huvudregeln att barnet ska placeras vid den skola där vårdnadshavaren önskar att barnet ska gå. Undantag från huvudregeln ska göras ”om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts” (Skollagen 2010:800, förskoleklassen 9 kap. 15 § första stycket, grundskolan 10 kap. 30 § första stycket).

Grundskoleförvaltningen placerar elever enligt vårdnadshavarnas önskemål så långt det är möjligt i de kommunala skolorna. Om antalet platser på en skola är färre än antalet sökande tillämpas i första hand närhetsprincipen och om den inte kan avgöra tillämpas syskonförtur eller särskilda skäl. Närhetsprincipen tillämpas relativt vilket innebär att kommunen får bedöma vilka elever som har bäst rätt till en plats på en vald skola i förhållande till andra. Syftet med den relativa närhetsprincipen är att ingen elev ska få orimligt långt till sin skola.

Den relativa närhetsprincipen

Alla elever ska ha möjlighet att få plats på en skola nära sitt hem, även om ingen elev är garanterad en plats på den närmaste skolan. Mätning av avstånd och bedömning av relativ närhet görs av kommunen. Med avstånd menas den faktiska gång- eller cykelvägen till skolan från folkbokföringsadressen. I de fall folkbokföringsadress saknas som t.ex. för asylsökande utgår man från registrerad adress.

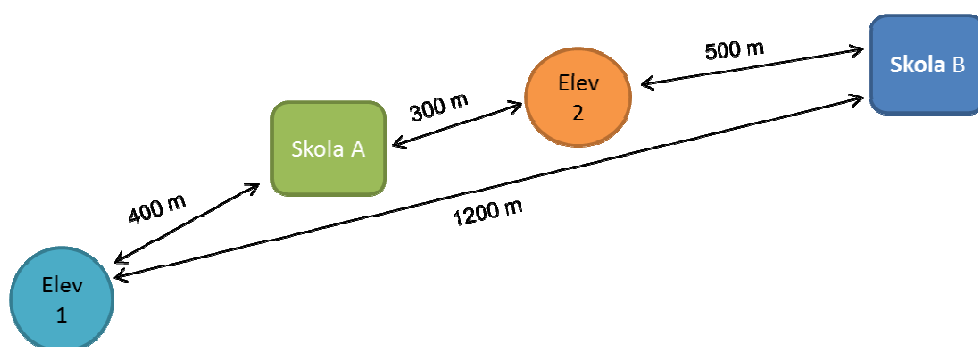
Joakim Cannerfors
Chef Kvalitet och Utveckling

2017-08-22

Dnr 2017/GRN0158 010

Exempel

Både elev 1 och elev 2 vill i första hand gå på Skola A. Enligt den relativa närhetsprincipen så har Elev 1 rätt till platsen på skola A, eftersom hen har längre till sin närmaste alternativa kommunala skola, Skola B, än vad elev 2 har. Elev 2 har ju bara 500 m till sin närmaste alternativa skola.

Syskonförtur och särskilda skäl

Det finns två fall då närhetsprincipen inte kan avgöra vilken elev som ska ges företräde. Det ena är när två elever som önskar samma skola har en försumbar skillnad i avstånd till denna. Det andra är när båda elever bor så långt ifrån önskad skola att de båda har kortare väg till annan kommunal skola. I det sista fallet är ju den önskade skolan inte nära hemmet och berättigar därmed inte förtur för någon av de två.

I de fall då närhetsprincipen inte kan avgöra används syskonförtur och särskilda skäl som urvalsprincip. Syskonförturen gäller om eleven har syskon på samma skolenhet som under kommande läsår kommer att gå på vald skola. Med syskon menas samtliga barn folkbokförda i samma hushåll oavsett vårdnadshavare. Särskilda skäl kan t.ex. innebära elever som har utsatts för allvarliga kränkningar eller att det finns anpassningar och kompetens för en viss typ av funktionsnedsättning på en specifik skola.

Joakim Cannerfors
Chef Kvalitet och Utveckling

2017-08-22

Dnr 2017/GRN0158 010

Skolval

Inbjudan till skolvalet görs till barn som är folkbokförda i Borås Stad och som:

- ska börja förskoleklass
- inte har gått förskoleklass och ska börja i årskurs 1
- går på en skolenhet där nästa årskurs inte finns

Samtliga vårdnadshavare till elever som omfattas av skolvalet får information hemskickad till sin folkbokföringsadress.

Grundskoleförvaltningen fastställer vilka datum som gäller inför varje år för skolvalet. Sökanden som omfattas av skolvalet måste välja och rangordna tre skolor. Samtliga vårdnadshavare måste bekräfta valet för att det ska gälla. Om sökanden ej kunnat erbjudas plats vid något av sina tre önskemål så placeras eleven på närmaste kommunala skola som har plats.

Om vårdnadshavarna inte inkommer med en ansökan skickas det två påminnelser. Om dessa inte hörsammas placeras eleven på närmaste kommunala skola som har plats. Detta gäller dock ej förskoleklass som inte är en obligatorisk skolform.

Grundskoleförvaltningen samverkar för närvarande med de fristående skolorna för att se om vi kan utveckla ett samarbete kring ansökningsproceduren.

Skolplacering vid annan tidpunkt än skolvalet

Elev som flyttar in i kommunen under läsåret gör ett skolval och ges därefter en placering utifrån principerna ovan. Detsamma gäller elev som vill ansöka om att byta kommunal skola inom kommunen. Enligt Skollagen (SL) 10 kap § 31 första stycket har en elev som går på en skolenhet rätt att gå kvar på den skolenheten till sista årskursen. Detta innebär att en elev som flyttar in inte kan tränga undan en annan elev oavsett närhetsprincipen.

Överklagande

Beslut om skolplacering i kommunal skola med stöd av närhetsprincipen enligt SL 9 kap. 15 § första stycket eller 10 kap. 30 § första stycket kan inte överklagas i sak. Enligt SL 28 kap. 18 § råder överklagandeförbud. Ett beslut om skolplacering enligt närhetsprincipen kan bara överklagas genom laglighetsprövning enligt 10 kap.

Joakim Cannerfors
Chef Kvalitet och Utveckling

2017-08-22

Dnr 2017/GRN0158 010

kommunallagen. Genom laglighetsprövning prövas endast beslutets laglighet, inte om beslutet är lämpligt eller skäligt.

Skolenheter

Huvudsakligen är Borås Stads skolenheter indelade i enheter omfattande förskoleklass (F) t.o.m. årskurs 6 samt i skolenheter omfattande årskurs 7-9. Inför läsåret 2017/2018 finns det dock tre skolenheter som omfattar förskoleklass t.o.m. årskurs 9. Det är Viskaforsskolan, Särilaskolan och Erikslundskolan. Det finns också en skolenhet, Dalsjöskolan, som omfattar årskurs 4-9.

Enligt SL 10 kap. § 31 första stycket har elever rätt att gå kvar vid den skolenhet som de har börjat på vilket skulle innebära att eleverna vid Viskaforsskolan, Särilaskolan, Dalsjöskolan och Erikslundskolan inte skulle ingå i det obligatoriska skolvalet inför årskurs 7.

För att främja likvärdigheten för eleverna i Borås Stads skolor delas dessa skolenheter upp på två enheter vardera. Viskaforsskolan blir två skolenheter, F-6 och 7-9, Särilaskolan blir två skolenheter F-6 och 7-9 och Erikslundskolan blir två skolenheter F-6 och 7-9. Dalsjöskolan blir två skolenheter 4-6 och 7-9. Den ovanstående uppdelningen möjliggör att alla elever i Borås Stads grundskolor ingår i det obligatoriska skolvalet inför årskurs 7.

Borås 2025 Ekonomiskt perspektiv

Kostnader förknippade med administration av det obligatoriska skolvalet finns med i Budget 2018:2. Kostnaderna uppskattas initialt till 1,3 Mkr. Det finns anledning att tro att skolskjutskostnaderna kommer att öka i takt med att fler elever väljer skolor längre från hemmet.

Borås 2025 Socialt perspektiv

Barn och unga

På vilket sätt berör beslutet barn och ungdomar nu eller i framtiden, direkt eller indirekt?
Barn och ungdomar berörs av detta beslut då det handlar om vilka principer som ska tillämpas vid det obligatoriska skolvalet. Rätten att välja skola omfattar alla och syftar till att ge alla elever och föräldrar möjligheten att styra sin framtid. Elever från olika stadsdelar och med olika familjebakgrund kommer att göra ett aktivt val av skola, vilket kan leda till minskad segregation.

Joakim Cannerfors
Chef Kvalitet och Utveckling

2017-08-22

Dnr 2017/GRN0158 010

Då det saknas skolplatser på populära skolor i centrala delar av staden kan aktivt skolval leda till ett ökat antal överklaganden.

Har barn och ungdomar som kan komma att beröras av beslutet fått uttrycka sin mening?

Borås Stads ungdomsråd har tidigare avstyrkt motionen om obligatoriskt skolval med hänvisning till att segregationen inte kommer att minska på längre sikt då personer som liknar varandra troligen kommer att söka sig till varandra ändå”. Ungdomsrådet tycker också att det är oklart hur ett obligatoriskt skolval kommer att fungera i praktiken.

Likabehandling

Införandet av ett obligatoriskt och aktivt skolval kan komma att minska skolsegregationen.

Facklig samverkan

Information vid Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2017-08-22.

Remissinstans

Ärendet har inte skickats på remiss.

GRUNDSKOLENÄMNDEN

Per Carlsson (S)
Ordförande

Pär Arvidsson Fäldt
Förvaltningschef